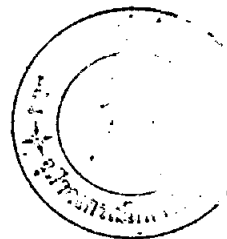

บทที่ 3

วิวัฒนาการการยืมคำภาษาอังกฤษ

ภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสื่อความคิดของมนุษย์ วัฒนธรรมมีการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดกันได้ฉันใด ภาษาก็ย่อมมีการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดกันได้ฉันนั้น พระยาอนุมานราชธนได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมไว้ว่า

วัฒนธรรมใดที่ไม่มีการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดกับวัฒนธรรมอื่นเปรียบเหมือนอ่างน้ำที่แห้งเหือดไปในที่สุด ถ้าจะเปรียบกับภาษาก็เหมือนกับภาษาที่ตายแล้ว เพราะไม่มีผู้ใช้ ดังตัวอย่างภาษาบาลีสันสกฤต และภาษากรีก เป็นต้น ดังนั้นภาษาเป็นหรือภาษาที่ยังใช้สื่อสาร กันอยู่ย่อมมีการปะปน หรือแลกเปลี่ยนกับภาษาอื่น ๆ เป็นธรรมดา¹

เมื่อชนชาติที่ใช้ภาษาต่างกันมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ไม่ว่าจะ เป็นความสัมพันธ์ทางการทูต การค้าขาย การเผยแผ่ศาสนา การศึกษาค้นวิชาการ การรับวัฒนธรรมความเจริญจากประเทศต่าง ๆ หรือความสัมพันธ์ส่วนตัวก็ตาม ย่อมต้องใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ดังนั้นภาษาของชนชาติต่าง ๆ จึงแลกเปลี่ยนปะปนกันได้เสมอ

ประเทศไทยนับแต่เริ่มติดต่อกับประเทศต่าง ๆ ทางตะวันตกก็เริ่มรับคำใหม่ ๆ จากภาษาตะวันตกเข้ามาใช้ในภาษาไทย คำที่ไทยรับมาใช้ครั้งแรกส่วนมากได้มาจากภาษาโปรตุเกส ซึ่งเป็นภาษาของชาวตะวันตกพวกแรกที่เข้ามาติดต่อกับประเทศไทย ต่อมาเมื่อ

¹พระยาอนุมานราชธน, "ความเจริญและความเสื่อมแห่งวัฒนธรรม," ใน เรื่องวัฒนธรรม, วัฒนธรรมสาร, ฉบับที่ 1 (พระนคร: กรมการวัฒนธรรม, 2497), หน้า 15.

ชนชาติอังกฤษเข้ามาติดต่อค้าขายกับประเทศไทย ภาษาอังกฤษก็เริ่มเข้ามาปะปนในภาษาไทย เช่นเดียวกัน ประกอบกับภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่เจริญแพร่หลายไปทั่วโลก และเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นภาษาสากลที่ใช้เป็นสื่อกลางในการค้าขาย และเผยแผ่วัฒนธรรมตะวันตกไปยังส่วนต่างๆของโลก ภาษาอังกฤษจึงแทรกซึมเข้าไปในภาษาของชาติต่างๆ รวมทั้งภาษาไทยด้วย คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยนี้ นอกจากจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นอยู่เสมอแล้ว ยังมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องระบบเสียง และระบบคำอีกด้วย วิวัฒนาการการยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทยนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย และประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษอยู่มาก ฉะนั้น ก่อนที่จะกล่าวถึงวิวัฒนาการของคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย และประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ระยะแรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน โดยเก็บความจากหนังสือ "บันทึกเรื่องสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศในศตวรรษที่ 17" ซึ่งไฟโรจน์ เกษแมนกิจ แปล และ "ประวัติการค้าขายไทย" ของขุณวิจิตรมาตรา เพื่อเป็นพื้นฐานให้เห็นวิวัฒนาการการยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทย ดังต่อไปนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย และประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเริ่มต้น ตั้งแต่สมัยพระเอกาทศรถ เป็นต้นมา

พ.ศ. 2155 พ่อค้าชาวอังกฤษพวกแรกเข้ามาถึงกรุงศรีอยุธยาโดยเรือสินค้าชื่อ "โกลบ" (Globe) สมเด็จพระเอกาทศรถทรงให้การต้อนรับ และให้สิทธิในการค้าขาย

พ.ศ. 2156 สมเด็จพระเอกาทศรถได้ส่งราชทูต 2 นาย ไปติดต่อกับบริษัทของชาวอังกฤษที่เมืองอาจีนในเกาะสุมาตรา

พ.ศ. 2165 ไทยมีข้อพิพาทกับเขมร สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมทรงมีพระราชสาส์นไปถึงพระเจ้ากรุงอังกฤษ เพื่อขอร้องให้อังกฤษวางตัวเป็นกลาง ต่อจากนั้นทรงอนุญาตให้ชาวอังกฤษเข้ามาตั้งภูมิลำเนาในกรุงศรีอยุธยา และทำการค้าได้ทั่วราชอาณาจักร

พ.ศ. 2202 อังกฤษลี้ภัยสงครามจากกรุงกัมพูชาเข้ามาในกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระนารายณ์ทรงให้การต้อนรับเป็นอย่างดี

พ.ศ. 2251 สมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ อังกฤษไคส่งทูตมาเจริญ
พระราชไมตรีกับไทย และขอตั้งห้างร้านขึ้นในกรุงศรีอยุธยา

พ.ศ. 2308 อังกฤษเข้ามาช่วยไทยรบพม่าในสมัยสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ

พ.ศ. 2310 กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่า ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่าง
อังกฤษกับไทยก็สิ้นสุดลง

พ.ศ. 2310-2325 สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี ไทยมีความสัมพันธ์กับต่างประเทศ
น้อยมาก เพราะไทยอยู่ระหว่างสงคราม และตั้งราชธานีใหม่

พ.ศ. 2364 มาร์ควิส เฮสติง (Marquis Hasting) อุปราชอังกฤษที่
อินเดีย ได้แต่งตั้งให้ จอห์น ครอเฟ็ด (John Crawford) เป็นทูตเข้ามาเจรจา
เรื่องการค้ากับไทย ผลการเจรจาโดยอาศัยลามาในครั้งนั้นไม่เป็นที่ตกลง แม้กระนั้นก็มี
พ่อค้าชาวอังกฤษเข้ามาค้าขายกับไทยมากขึ้น ชาวอังกฤษชื่อ ฮันเตอร์ เข้ามาตั้งห้าง
ค้าขายในกรุงเทพฯ เป็นคนแรก

พ.ศ. 2368 ลอร์ด แอมเฮิสต์ (Lord Amherst) ได้แต่งตั้งให้รอยเอก
เฮนรี เบอร์นี (Henry Burney) เข้ามาเป็นทูตเจรจากับไทย ผลการเจรจาคำเนิน
ไปด้วยดี

พ.ศ. 2369 ไทยได้ทำสนธิสัญญาทางการค้ากับอังกฤษ นับเป็นสนธิสัญญาฉบับ
แรกที่ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ทำกับชาวยุโรป

พ.ศ. 2371 ลอร์ด ปาล์มเมอร์ตัน (Lord Palmerton) แต่งตั้ง เซอร์
เจมส์ บรุก (Sir James Brooke) ให้เป็นทูตโดยตรงจากรัฐบาลอังกฤษที่ลอนดอนมา
เจรจากับไทย และเสนอร่างสนธิสัญญาทางการค้าต่อไทย

พ.ศ. 2374 คณะสอนศาสนาชาวอเมริกันได้เดินทางเข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์
นิกายโปรเตสแตนต์ และได้ตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษขึ้น ได้รับความสนพระทัยและสนใจ
จากเจ้านายและขุนนางไทยเป็นอย่างมาก

พ.ศ. 2378 คณะสอนศาสนาชาวอเมริกันได้ติดต่อขอซื้อแผนที่พิมพ์ และตัวพิมพ์
ภาษาไทยจากสิงคโปร์นำเข้ามาไว้ในกรุงเทพฯ

พ.ศ. 2389 มีการพิมพ์หนังสือพิมพ์ฉบับแรกในเมืองไทย ชื่อ บางกอก รีคอร์ดเดอร์
(Bangkok Recorder)

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวไม่เพียงแต่ทรงส่งคณะทูตไทยไปประเทศ
อังกฤษ เพื่อกระชับสัมพันธไมตรีให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นเท่านั้น ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
ให้วาจาจากรุเข้ามาสอนวิชาภาษาอังกฤษในราชสำนักอีกด้วย นอกจากนี้ พระองค์ยัง
ได้ส่งข้าราชการไทยไปศึกษาและดูงานต่างประเทศเป็นครั้งแรก

คนไทยเริ่มเห็นความสำคัญของการศึกษาภาษาอังกฤษตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระ
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา

ความเจริญทางด้านภาษาอังกฤษ นับว่าเจริญขึ้นมากอย่างรวดเร็ว เจ้านาย
และขุนนางกระตือรือร้นสนใจภาษาอังกฤษกันอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัย
รัชกาลที่ 5

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงส่งเสริมให้มีการเรียนภาษา
อังกฤษอย่างแพร่หลายในสมัยของพระองค์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียน
ขึ้นหลายแห่ง เพื่อสอนทั้งวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และทรงส่งเสริมให้มีการสอบ
ชิงทุนเล่าเรียนหลวงไปศึกษาต่อยังต่างประเทศอีกด้วย

กล่าวได้ว่า คนไทยนิยมใช้คำภาษาอังกฤษมากขึ้นเป็นลำดับ นับตั้งแต่สมัย
รัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา จนถึงสมัยปัจจุบัน วิธีรับคำยืมภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทยก็
มีพัฒนาการขึ้นตามลำดับเช่นเดียวกัน กล่าวคือคนไทยสามารถออกเสียงคำยืมภาษาอังกฤษ
ได้ใกล้เคียงกับเสียงในภาษาเดิมมากขึ้นทุกที คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยตั้งแต่สมัย
รัชกาลที่ 6 ส่วนใหญ่ จะใกล้เคียงกับคำยืมภาษาอังกฤษในปัจจุบัน เพราะผู้ที่นำมาใช้
เป็นผู้นิยมภาษาอังกฤษ

ด้วยเหตุที่คำยืมภาษาอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ 6 ใกล้เคียงกับคำยืมภาษาอังกฤษ
ในปัจจุบันมากนักเอง ผู้วิจัยจึงได้จัดคำยืมภาษาอังกฤษตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 เป็นต้นมา
เป็นคำยืมสมัยปัจจุบัน

วิวัฒนาการการยืมคำภาษาอังกฤษในภาษาไทย

ดังที่กล่าวแล้วว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเริ่มมีมาแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา คือ สมัยพระเอกาทศรถ แต่ทว่าการพิมพ์อักษรไทยเพิ่งปรากฏหลักฐานแน่ชัดในปลายสมัยรัชกาลที่ 3 ประกอบกับการติดต่อกับประเทศตะวันตกในสมัยก่อน ๆ ใช้ลามเป็นสื่อในการทำความเข้าใจกัน คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยจึงมีน้อยมาก และไม่มีหลักฐานเพียงพอในการค้นคว้ารวบรวมคำยืมภาษาอังกฤษที่ใช้ในภาษาไทยขณะนั้นได้ คำภาษาต่างประเทศที่เป็นคำโบราณและใช้มาจนถึงปัจจุบัน บางคำยังสันนิษฐานไม่ได้ว่ามาจากภาษาใดหรือคำใด เพราะไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด เช่น คำว่าจาระบี มีผู้สันนิษฐานว่า มาจากคำ jelly ในภาษาอังกฤษ เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้าและรวบรวมคำยืมภาษาอังกฤษเท่าที่มีหลักฐานปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร และคำยืมที่ใช้พูดหรือเขียนในปัจจุบัน เท่าที่ค้นคว้าและรวบรวมได้นั้นมีคำยืมภาษาอังกฤษปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรในปลายสมัยรัชกาลที่ 3 ซึ่งนับได้ว่าเป็นระยะเริ่มแรกในสมัยรัตนโกสินทร์ที่ประเทศไทยมีสัมพันธไมตรีกับประเทศทางตะวันตก และการติดต่อกับประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษในสมัยรัตนโกสินทร์นี้เองเป็นเหตุให้มีการรับคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทยจนถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้การกล่าวถึงวิวัฒนาการการยืมคำภาษาอังกฤษจะกล่าวตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 เป็นต้นมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 โดยจะพิจารณาเพียง 2 เรื่องคือ

- วงศัพท์คำยืมภาษาอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ 3, 4 และ 5

- การเขียนคำภาษาอังกฤษในภาษาไทยทั้งสามสมัย ซึ่งจะให้เห็น

วิวัฒนาการของการเขียน คำภาษาอังกฤษมาจนถึงปัจจุบัน

วงศัพท์คำยืมภาษาอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ 3, 4 และ 5

1. วงศัพท์คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยสมัยรัชกาลที่ 3

ในสมัยรัชกาลที่ 3 ไทยรับคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้น้อยมาก ทั้งนี้เพราะชาวไทยติดต่อกับชาวต่างประเทศโดยใช้ลามเป็นคนกลางในการติดต่อสื่อสาร ผู้ที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาเปอร์เซีย ภาษาฝรั่งเศส ฯลฯ

จนสามารถใช้สื่อสารได้ก็คือ ลาม ภาษาต่างประเทศจึงจำกัดเขตอยู่กับคนส่วนน้อยคำที่จะ
ตกเข้ามาอยู่ในภาษาไทยจะต้องเป็นคำที่สำคัญ และมีความจำเป็นอย่างแท้จริงเท่านั้น
วงศัพท์ในสมัยนี้จึงแคบ และจำนวนคำแต่ละประเภทก็น้อย คำที่คนพบจำแนกได้ 6 ประเภท
ดังต่อไปนี้

1.1 ชื่อประเทศและชื่อเมือง

คนไทยจะรับรู้และจำได้ว่าประเทศที่มาติดต่อกับประเทศไทยนั้นเป็น
ประเทศใดบ้าง และบุคคลที่มาติดต่อกับไทยมาจากไหน ชื่อประเทศและชื่อเมืองจึงมีปรากฏ
ในภาษาไทย เช่น

(ฝรั่ง) ปรตุกกัน (Portugal)

เกรตบริตัน (Great Britain)

ฮินดูสตัน (Hindustan)

วาชิงตัน (Washington)

1.2 ชื่อชนชาติ ภาษา และบุคคล

โดยทั่วไปคนไทยจะเรียกชาวต่างประเทศทางตะวันตกและอเมริกา
ว่าฝรั่ง แต่มักใส่ชื่อชนชาติและภาษาลงไปเพื่อให้เข้าใจกันว่า หมายถึงชนชาติใดหรือภาษา
อะไร เช่น

(ฝรั่งชาติ) พุทเกต (Portuguese)

(ฝรั่ง) อเมริกัน (American)

คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เป็นชื่อคน จะมีจำนวนมากที่สุดอยู่ในวงศัพท์ทั้ง
6 ประเภท เพราะลุ่มคำเป็นที่ต้องคงชื่อบุคคลไว้ตามเดิมไม่ว่าจะแปลเป็นภาษาไทยใด เช่น

มารากีส ฮัสติง (Marquis Heasting)

ลอร์ดอัมแฮต (Lord Amherst)

กะนิตันหันตรีบารนี (Captain Henry Burney)

มิสหันแตร (Mr. Hunter)

(เสมี) ยิม (Jim, James Hays)

1.3 ชื่อบรรดาศักดิ์ ตำแหน่ง ยศ และคำนำหน้าชื่อ

เนื่องจากคนอังกฤษนิยมเรียกชื่อบุคคลโดยมีคำนำหน้าชื่อเสมอ คำนำหน้าชื่อเหล่านั้น อาจจะเป็นบรรดาศักดิ์ ตำแหน่ง ยศ หรือไม่ก็คำนำหน้าชื่อธรรมดา ๆ ใดอย่างหนึ่ง ฉะนั้นคำศัพท์ประเภทนี้จึงมีเป็นจำนวนมาก เช่น

มารากีต (Marquis)

ลอร์ด (Lord)

วิสกััน (Viscount)

เซอร์ (Sir)

ยีนละร์ส (General)

กะปิตัน (Captain)

มิส (Mister)

1.4 ศัพท์เกี่ยวกับเวลาหรือคำกำหนดเวลา

เพื่อให้เป็นที่เข้าใจหมายรู้ และนัดหมายให้เป็นที่แน่นอน จึงมีคำกำหนดเวลารว่า เมื่อใด ปีไหน ที่เป็นคำยืมภาษาอังกฤษปรากฏอยู่ในภาษาไทยด้วย เท่าที่รวบรวมได้มี 2 คำ คือ

ออกัสต์ (August)

เซปเตมเบอร์ (September)

1.5 ศัพท์เกี่ยวกับศาสนา

ชาวต่างประเทศบางหมู่ได้เข้ามาในประเทศไทย เพื่อเผยแผ่ศาสนาคริสต์ จึงมีคำยืมภาษาอังกฤษบางคำที่เป็นศัพท์เกี่ยวกับศาสนาคริสต์ เท่าที่ค้นพบมีเพียง 3 คำ คือ

เยซู คริสต์ (Jesus Christ)

โป๊ป (Pope)

คริสตัง (Christian)

1.6 ศัพท์สามัญ

คำยืมภาษาอังกฤษประเภทนี้ล้วนเป็นคำที่คนไทยจำเป็นต้องยืมมาใช้ เพราะสมัยรัชกาลที่ 3 ยังไม่มีคำไทยใช้ คำประเภทนี้ ได้แก่

กัมปนี (Company)

ลึปาย (Spy)

เรือสอุม (S'oop)

เรือมต (boat)

2. วงศัพท์คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทย สมัยรัชกาลที่ 4

ตามพงศาวดารประวัติศาสตร์ชาติไทยกล่าวว่า ปลายสมัยรัชกาลที่ 3 มีเจ้านายและขุนนางไทยเริ่มสนพระทัยและสนใจศึกษาภาษาอังกฤษบ้างแล้ว เช่น เจ้าฟ้ามงกุฎ¹ เจ้าฟ้ากรมขุนอิศเรศรังสรรค์² หลวงสิทธิไชยเวรมหาคเล็ก เป็นต้น เมื่อมีการศึกษาภาษาอังกฤษ หนทางที่จะรับคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในภาษาไทยก็ขยายวงกว้างขึ้นนับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา นอกจากพระเจ้าแผ่นดินจะสนพระทัยศึกษาภาษาอังกฤษแล้ว ยังทรงส่งเสริมเจ้านายอื่น ๆ ขุนนางและข้าราชการสำนักให้สนพระทัยและสนใจอีกด้วย ดังก็มีคำกล่าวว่า " ...ในรัชกาลที่ 4 ถ้าใครเรียนรูภาษาฝรั่ง ก็เป็นคนโปรด..."³ ประกอบกับในสมัยนี้ได้มีการส่งราชทูตไทยไปเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศอังกฤษ การรับคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในภาษาไทย จึงมีจำนวนมากกว่าสมัยรัชกาลที่ 3 ทั้งคำณวงศัพท์และจำนวนคำ คำที่ค้นพบจำแนกได้เป็น 8 ประเภท ดังต่อไปนี้

¹ พระบาทสมเด็จพระวอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะที่ยังทรงดำรงเพศสมณะ

² พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะดำรงพระยศเป็นพระเจ้านองยาเธอ

³ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 29 อธิบายเรื่อง ราชทูตไทยไปยุโรป (กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของกรุงสภา, 2507), หน้า 91.

2.1 ชื่อประเทศ เมืองหลวง เมืองสำคัญ สถานที่สำคัญ

ชื่อประเทศ เช่น

เองแคลน (England)

ไอร์แลนด์ (Ireland)

โปรตุเกส (Portugal)

ฮอลแลนด์ (Holland)

ชื่อเมืองหลวง เช่น

ลอนดอน (London)

ปารีส (Paris)

วอชิงตัน (Washington)

โคเปนเฮเกน (Copenhagen)

ชื่อเมืองสำคัญ เช่น

แมนเชสเตอร์ (Manchester)

ชีฟิลด์ (Sheffield)

เบอร์มิงแฮม (Birmingham)

อเล็กซานเดรีย (Alexandria)

ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น

บริติช มิวเซียม (British Museum)

รอยัลมินต์ (Royal Mint)

กอลเลจ ออฟ ซาเจนส์ (College of Surgeon)

ชื่อพระราชวัง เช่น

เซนต์ เจมส์ (Saint James)

วินด์เซอร์คาสเทิล (Windsor Castle)

บัคกิงแฮม (Buckingham)

ชื่อโรงแรม เช่น

โอเรียนเต็ล โฮเทล (Oriental Hotel)

กลาริช โฮเทล (Clariges Hotel)

2.2 ชื่อชนชาติ ภาษา บุคคล สมาคม วงศ์พ้องประเภทนี้ ได้แก่

ชื่อชนชาติ ภาษา เช่น

เองกลิสต์ (English)

คานิส (Danish)

สวีเดน (Sweden)

ชื่อบุคคล เช่น

ควีนวิกตอริยา (Queen Victoria)

พริ้นสเฟรดริก วิลเลียม (Prince Fredric Williams)

เลดีปลูมเมอร์ (Lady Plummer)

เซอร์ ร็อบเบิร์ต จอมเบ็ค (Sir Robert James Brooke)

ชื่อสมาคม มีเพียงชื่อเดียว คือ

อินเตอร์นาชันนอลลอ โซไซตี้

(International Law Society)

2.3 ชื่อบรรดาศักดิ์ ตำแหน่ง ยศ และคำนำหน้าชื่อ

ชื่อบรรดาศักดิ์

ควีน (Queen)

พริ้นสเวลล์ (Prince of Wales)

พริ้นเซสรอยาล (Princess Royal)

ดยุก ดัชเชส (Duke, Duchess)

มาร์ควิส (Marquis)

ชื่อตำแหน่ง

เลอร์ด มายอร์	(Lord Mayor)
โกโวนอเยเนรัล	(Governor General)
ปรีตเคน	(President)
ปรอเฟสเซอร์	(Professor)

ชื่อยศ

อัคมิรัน	(Admiral)
ก้ามโคร์	(Commodore)
ลิวทแนน	(Lieutenant)
เยนเนอรัล	(General)
กอลอเนน	(Colonel)

ชื่อคำนำหน้าชื่อ

มิส	(Mister)
มิสเทอ	

2.4 ศัพท์เกี่ยวกับเงินตรา เวลา มาตรา

ชื่อเงินตรา

รูเปีย รูปี	(rupee)
ปอนด์	(pound)
เซนต์	(cent)

คำกำหนดเวลา

โอคล็อก	(o'clock)
มินิต	(minute)
เดกัมน	(second)

ชื่อเดือน

ยันนุวารี่	(January)
เอปรีล	(April)

ชื่อปี

คฤทศ (คักราช) (Christian)

ชื่อมาตราวัดระยะ

นอต (knot)

: ไมล์ (mile)

ฟิต (feet)

2.5 ศัพท์เกี่ยวกับศาสนา เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับศาสนาคริสต์ เช่น
ชื่อศาสนา ศาสนา นิกาย และวัด เช่น

(พระ) เยชู (Jesus)

(ศาสนา) คริสต์ (Christian)

โรมัน กาทอลิก (Roman Catholic)

ชาเปลรอยัล (Chapel Royal)

2.6 ศัพท์สามัญ สมัยรัชกาลที่ 4 ศัพท์สามัญมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าใน
สมัยรัชกาลที่ 3 และส่วนมากยังคงเป็นศัพท์ที่จำเป็นเฉพาะ เป็นศัพท์ใหม่สำหรับคนไทย เช่น

กระดานแดง (credentials) ไบรรับรอง

เซอคัส (circus) ละครสัตว์

ทอเรียคโทรม (torrid zone) บริเวณที่ร้อนใกล้เส้น

ศูนย์สูตร

เรลโรค (railroad) ทางรถไฟ

ลิธอกแกรฟี่ (lithography) พิมพ์หิน, การพิมพ์หิน

เอกะหิฉแฉน (exhibition) นิทรรศการ

วงศ์ศัพท์ต่อไปนี้เป็นวงศ์ศัพท์ที่ปรากฏในสมัยรัชกาลที่ 4 แต่ไม่ปรากฏในรัชกาลที่ 3

2.7 ชื่อมหาสมุทร ทะเล อ่าว ช่องแคบ แม่น้ำ แหลม และเกาะ ในสมัยรัชกาลที่ 4 คณะทูตไทยได้ไปเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศอังกฤษซึ่งอยู่ในทวีปยุโรป การเดินทางต้องผ่านสถานที่ต่าง ๆ วงศัพท์ประเภทนี้จึงเข้ามาปะปนในภาษาไทย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อมหาสมุทร	เช่น	อัทลันติก	(Atlantic Ocean)
ชื่อทะเล	เช่น	เมดิเตอร์เรเนียน	(Mediterranean Sea)
ชื่อกออ่าว	เช่น	เบงกอลเบ	(Bengal Bay)
ชื่อช่องแคบ	เช่น	เอดิส	(English Channel)
		โดเวอร์	(Strait of Dover)
ชื่อแม่น้ำ	เช่น	ไนล์	(Nile River)
ชื่อแหลม	เช่น	กู๊ดโฮป	(Cape of Good Hope)
ชื่อเกาะ	เช่น	ซิซิลี	(Sicily)

2.8 ชื่อเครื่องมือเครื่องใช้ ที่แปลกใหม่และจำเป็นต่อประเทศไทยในสมัยที่ประเทศไทยเริ่มติดต่อกับชาวต่างประเทศทางตะวันตกในสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น เรือชนิดต่าง ๆ ปืน เครื่องมือในการสื่อสาร เช่น

ชื่อเรือ	เช่น	สตีมเมอร์	(steamer)
		สกูเนอร์	(schooner)
		สลอป	(sloop)
		แกนโบต	(gun boat)
ชื่อปืน	เช่น	พิสทอล	(pistol)
		ไมเนอร์เฟอล	(minor rifle)
		ยาโคบ	(Jacob)

ชื่อเครื่องมือในการสื่อสาร เช่น

เทลกราฟ, เทเลแกรม	(telegraph)
คอเรสปอนเดน	(Correspondence)
โน้ต	(note)

3. วงศัพท์คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยสมัยรัชกาลที่ 5

คงได้กล่าวแล้วว่า เจ้านายและขุนนางไทยได้สนพระทัยและสนใจศึกษาภาษาอังกฤษมาตั้งแต่ปลายสมัยรัชกาลที่ 3 ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 4 การศึกษาภาษาอังกฤษในเมืองไทยขยายวงกว้างออกไปถึงประชาชน เพราะมีโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษและวิชาอื่น ๆ ควบคู่กันทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ทำให้คนไทยเริ่มกระตือรือร้น และนิยมศึกษาภาษาอังกฤษมากขึ้นตามลำดับ ความกระตือรือร้นที่จะศึกษาภาษาอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ 4 นี้ มีผลอย่างยิ่งต่อการรับคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทยสมัยรัชกาลที่ 5 ประกอบกับพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดการประพาสต่างประเทศเพื่อทอดพระเนตรความเจริญทาง ๆ ของประเทศเหล่านั้นและนำมาปรับปรุงประเทศไทย พระองค์ได้เสด็จประพาสยุโรปถึง 2 ครั้ง ทั้งยังทรงส่งเสริมให้คนไทยได้มีโอกาสไปศึกษาวิชาการ ณ ต่างประเทศอีกด้วย ไทยจึงรับคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้อย่างรวดเร็ว และอย่างกว้างขวาง ได้จำแนกวงศัพท์ที่รวบรวมได้เป็น 10 ประเภท ดังต่อไปนี้

3.1 ชื่อประเทศ เมืองหลวง เมืองสำคัญ และสถานที่สำคัญต่าง ๆ

ชื่อประเทศ เช่น

กรีซ	(Greece)
สวิตเซอร์แลนด์	(Switzerland)
อิตาลี	(Italy)
เบลเยียม	(Belgium)
ออสเตรีย	(Austria)

ชื่อเมืองหลวง เช่น

โรม	(Rome)
เบิร์น	(Bern)
โคเปนเฮเกน	(Copenhagen)
ปารีส	(Paris)

ชื่อเมืองสำคัญต่าง ๆ เช่น

เจนัว	(Genoa)
เยเนวา	(Geneva)
นิวยอร์ก	(New York)

ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น

ไฮด์ปาร์ก	(Hyde Park)
เฮาส์ออฟคอมมอนส์	(House of Parliament)
เคมบริดจ์ยูนิเวอร์ซิตี	(Cambridge University)

ชื่อพระราชวัง เช่น

(เว็องฟรอกมอ)	(Frogmore)
บั๊กกิงฮัม	(Buckingham)

ชื่อโฮเทล เช่น

โฮเทลรอยัล	(Royal Hotel)
โฮเทลคอนติเนนตัล	(Continental Hotel)

ชื่อบริษัท ห้างร้าน เช่น

(ห้างโรบินสัน)	(Robinson)
(ห้างพีแอนด์โอ)	(P & O Company)

3.2 ชื่อชนชาติ ภาษา บุคคล และสโมสร คำประเภทนี้มีจำนวนมาก

เพราะการติดต่อกับต่างประเทศมีหลายทาง ทั้งทางการทูต การศึกษา การเดินทาง เพื่อทัศนศึกษา ฯลฯ ทำให้รู้จักชนชาติ ภาษา บุคคล และสมาคมต่าง ๆ มากขึ้นเป็นเงาตามตัว วงศัพท์ประเภทนี้ ได้แก่

ชื่อชนชาติ ภาษา เช่น

อเมริกัน	(American)
สวีดิช, สวีค	(Swedish)
สเปนิช	(Spanish)
ดัตช์	(Dutch)

ชื่อบุคคล เช่น

กิงเอ็ดวอด	(King Edward)
ควีนแอนน์	(Queen Anne)
ควีนอเล็กซานดรา	(Queen Alexandra)

ชื่อสโมสร คนพบเพียงชื่อเดียว คือ ยอชต์คลับ (Yatch Club)

3.3 ชื่อบรรดาศักดิ์ ตำแหน่ง ยศ และคำนำหน้าชื่อ

เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินประพาศยุโรปอย่างเป็นทางการ บรรดาประเทศต่าง ๆ ทางยุโรปก็ได้จัดการรับเสด็จอย่างเป็นทางการสมพระเกียรติยศ ฉะนั้นวงศ์หมู่ประเพณีจึงมีมาก รวบรวมได้ดังต่อไปนี้

ชื่อบรรดาศักดิ์ เช่น

กิง	(King)
ควีน	(Queen)
แกรนด์ดยุก	(Grand Duke)
แกรนด์ดัชเชส	(Grand Duchess)

ชื่อตำแหน่ง เช่น

หลอดอินเวตติง	(Lord-in-Waiting)
หลอดแชมเบอเลี่ยน	(Lord Chamberlain)
ชานเซลเลอร์	(Chancellor)

ชื่อยศ เช่น

แอดมิรอล	(Admiral)
เยเนอรัล	(General)
เคอเนล	(Colonel)

3.4 ศัพท์เกี่ยวกับเงินตรา เวลา และมาตราต่าง ๆ

ชื่อเงินตรา เช่น

ปอนด์	(pound)
ชิลลิง	(shilling)
ฟลอรินส์	(florin)

คำกำหนดเวลา เช่น

เซกันต์	(second)
วิก	(Week)
เม	(May)
ซัมเมอร์	(Summer)

มาตราวัดระยะและน้ำหนัก เช่น

นอต	(knot)
ไมล์	(Mile)
กิโลเมตร	(kilometre)
ตัน	(ton)
กิโลแกรม	(Kilogramme)

มาตราวัดพื้นที่ปริมาตรและอื่น ๆ เช่น

สแควร์ไมล์	(square mile)
เอเคอร์	(acre)
คิวบิกเมตร	(cubic metre)

3.5 ศัพท์เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ เช่น

กอดfather	(Godfather)
ซูบัสติชัน	(superstition)
อะโปโล	(Apollo)
คริสเตนิง	(Christening)

3.6 ศัพท์สามัญ สมัยรัชกาลที่ 5 วงศัพท์ประเภทนี้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีจำนวนมากที่สุดในบรรดางศัพท์ทั้งหมด คือ มีจำนวนคำไม่ต่ำกว่า 400 คำ มีทั้งศัพท์ที่จำเป็นและไม่จำเป็นต้องรับมาใช้ในสมัยนั้น เนื่องจากมีคำไทยใช้อยู่แล้ว แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงอยู่ในระหว่างการประพาสยุโรป จึงโปรดการใช้นำภาษาอังกฤษเพื่อฝึกฝนการใช้นำใหม่มากขึ้น จะเห็นได้จากในตอนที่พระองค์ประทับในเรือพระที่นั่งนั้น ทรงตั้งข้อสงสัยว่าผู้ตามเสด็จทั้งหมดคงพูดภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด ยกเว้นห้องท้ายเรือของพูดภาษาไทย ถ้าผู้ใดไม่ปฏิบัติหรือเผลอจะถูกปรับลดเงินที่จะได้พาทางหนึ่ง¹ ศัพท์สามัญที่ไม่จำเป็นจะมีอยู่ประมาณร้อยละ 25 เช่น

ตีกเกต	(ticket)
ซีโร	(zero)
คอรัล	(coral)
เดลี	(daily)

คำศัพท์สามัญเหล่านี้ เป็นคำเรียก อาหาร เครื่องดื่ม สิ่งก่อสร้าง อาคารสถานที่ คนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะ การละเล่น การกีฬา การพนัน และศัพท์ทั่วไป เช่น

ซูป	(soup)
ไลบรารี	(library)
คอนเสิร์ต	(concert)
แกรนด์ออปเปรา	(grand opera)
โซน	(zone)
แวลเล	(valley)
กอล์ฟ	(golf)
บิลเลียด	(billiards)
ปิเชอแกลละรี	(picture gallery)
เนกเกทีฟ	(negative)

¹พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระราชหัตถเลขาเสด็จประพาสยุโรป (กรุงเทพมหานคร: องค์การการค้าของกรุงสยาม, 2505), 1 : 40

เล็กเซอ	(lecture)
แสตนคาค	(standard)
เอทโนโลยีกัล	(ethnological)
ฮอติคัลจูรัลโชว์	(horticultural show)

วงศ์ที่ต่อไปนี้เป็นปรากฏในสมัยรัชกาลที่ 3 ในสมัยรัชกาลที่ 4
เริ่มมีบ้าง แต่จำนวนน้อยกว่าคำในสมัยรัชกาลที่ 5

3.7 ชื่อมหาสมุทร ทะเล อ่าว ช่องแคบ กระแสน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง แหลม เกาะ ภูเขา เช่น

มหาสมุทรแอตแลนติก	(Atlantic Ocean)
ทะเลอาควิเอติก	(Adriatic Sea) /
อ่าวฟินแลนด์	(Finland)
ช่องแคบโดเวอร์	(Stait of Dover)
กระแสน้ำกัลฟสตรีม	(Gulf Stream) /
แม่น้ำไรน์	(Rhine River)
คลองกีล	(Kiel)
แหลมโกโมริน	(Cape of Comorin)
เกาะไอซ์แลนด์	(Ice-land)
ภูเขาเมานต์เอตนา	(Mount Etna)
ภูเขาอัลป์ส	(Alps) /

3.8 ชื่อเครื่องมือเครื่องใช้ที่แปลกใหม่ ได้แก่ เรือชนิดต่าง ๆ
ยานพาหนะ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ของใช้อื่น ๆ เช่น

เรือไวกิง	(Viking)
เรือไอรอนคลัด	(Ironclad)
สูทโมกิงแจกเกต	(smoking jacket)
หมวกเฮลเม็ต	(helmet)

รถโอโตโมบิล	(automobile) /
ไบซิเคิล	(bicycle)
กล้องโกดัก	(kodak) /

วงศัพท์ต่อไปนี้ปรากฏมากในสมัยรัชกาลที่ 5 ปรากฏน้อยมากในสมัยรัชกาลที่ 4 และไม่ปรากฏเลยในสมัยรัชกาลที่ 3 วงศัพท์ประเภทนี้ในสมัยรัชกาลที่ 4 รวมไว้ในศัพท์ทั่วไป

3.9 ศัพท์ทางด้านพฤกษศาสตร์และสัตวศาสตร์ ได้แก่ ไม้ดอก ไม้ผล ผัก หญ้า ไม้ยืนต้น และไม้เลื้อย สัตว์น้ำที่นำมาปรุงเป็นอาหาร และสัตว์เลี้ยง เช่น

คอกนาซีซัส	(narcissus) /
ลูกแพร์	(pear) /
ผักเซเลอรี	(celery)
ต้นโอลิว	(olive)
ปลาซาคิน	(sardine)
เซปรา	(zebra)

3.10 ศัพท์วิทยาศาสตร์ ได้แก่ ศัพท์ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ เคมี ไฟฟ้า เช่น

เลนซ	(lens) /
เอนีเมีย	(anemia = โรคโลหิตจาง)
เอเลกตริก	(electric)
คัลเซียมไนเตรต	(calcium nitrate) /

วงศัพท์และจำนวนคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยสมัยรัชกาลที่ 3, 4 และ 5 สรุปจากข้อมูลที่รวบรวมได้ ซึ่งเป็นจำนวนคำโดยประมาณ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นความแตกต่างของวงศัพท์และจำนวนคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยทั้งสามรัชกาล ดังต่อไปนี้

1. สมัยรัชกาลที่ 3 วงศัพท์มี 6 ประเภท มีคำที่รวบรวมได้ 70 คำคือ

1.1	ชื่อประเทศและชื่อเมือง	6	คำ
1.2	ชื่อชนชาติ ภาษา และบุคคล	42	คำ
1.3	ชื่อบรรดาศักดิ์ ตำแหน่ง ฯลฯ	10	คำ
1.4	ศัพท์เกี่ยวกับเวลา	2	คำ
1.5	ศัพท์เกี่ยวกับศาสนา	3	คำ
1.6	ศัพท์สามัญ	7	คำ

2. สมัยรัชกาลที่ 4 วงศัพท์มี 8 ประเภท มีคำที่รวบรวมได้ 287 คำ

2.1	ชื่อประเทศ เมือง สถานที่สำคัญ	71	คำ
2.2	ชื่อชนชาติ ภาษา บุคคล และสมาคม	89	คำ
2.3	ชื่อบรรดาศักดิ์ ตำแหน่ง ฯลฯ	29	คำ
2.4	เวลา เงินตรา มาตรการต่าง ๆ	23	คำ
2.5	ศัพท์เกี่ยวกับศาสนา	7	คำ
2.6	ศัพท์สามัญ	37	คำ
2.7	มหาสมุทร ทะเล อ่าว ช่องแคบ ฯลฯ	11	คำ
2.8	เครื่องมือเครื่องใช้	20	คำ

3. สมัยรัชกาลที่ 5 วงศัพท์มี 10 ประเภท มีคำที่รวบรวมได้ 1,098 คำ

3.1	ชื่อประเทศ เมือง สถานที่	205	คำ
3.2	ชื่อชนชาติ ภาษา บุคคล ฯลฯ	125	คำ
3.3	ชื่อบรรดาศักดิ์ ตำแหน่ง	108	คำ
3.4	เวลา เงินตรา มาตรการต่าง ๆ	50	คำ

3.5 ศัพท์เกี่ยวกับศาสนา	27	คำ
3.6 ศัพท์สามัญ	411	คำ
3.7 มหาสมุทร ทะเล อ่าว ฯลฯ	43	คำ
3.8 เครื่องมือเครื่องใช้	43	คำ
3.9 ศัพท์ทฤษฎศาสตร์และสัตวศาสตร์	38	คำ
3.10 ศัพท์วิทยาศาสตร์	49	คำ

การเขียนคำภาษาอังกฤษในภาษาไทยสมัยรัชกาลที่ 3, 4 และ 5

เมื่อเปรียบเทียบคำศัพท์ที่ไ้รวบรวมไว้นั้น จะเห็นได้ว่าวิธีการเขียนคำภาษาอังกฤษในรัชกาลที่ 3, 4 และ 5 เป็นดังนี้

1. คำศัพท์ภาษาอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ 3 จะเขียนทับศัพท์ โดยอาศัยเสียงที่ได้ยินเป็นเกณฑ์ เมื่อได้ยินได้ฟังอย่างไร คนไทยอาจจะพยายามเลียนเสียงให้ใกล้เคียงคำเดิมที่สุด หรือมีจะนั้นก็เปลี่ยนเสียงให้ออกเสียงได้ง่ายที่สุดโดยการลากเข้าความเป็นคำไทย การเขียนคำจึงแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เขียนโดยเลียนเสียงให้ใกล้เคียงกับคำเดิม จะสังเกตได้ว่า คำประเภทนี้จะต้องเป็นคำที่ออกเสียงได้ง่าย และสะดวกสำหรับคนไทยอยู่แล้ว การเขียนคำประเภทนี้จึงไม่ต่างจากคำเดิมมากนัก เช่น โยเซฟ วิกตอเรีย ลอนดอน สลุป เซอ เป็นต้น

1.2 เขียนให้ออกเสียงเป็นคำไทย ๆ เพื่อความสะดวกในการออกเสียง ประเภทนี้จะมีทั้งคำที่เลียนเสียงให้เหมือนกับคำไทยที่มีความหมายอยู่แล้ว และคำที่เขียนให้ออกเสียงง่ายแม้จะไม่มีคำไทยที่มีความหมายเทียบเคียงก็ตาม การเขียนคำประเภทนี้ ได้แก่

การะฉัด	(Crawfurd) /
ปะตุกัน	(Portugul)
พุทเกต	(Portuguese)

หมอมะทูน	(Mattoon) /
มิคปาก	(Mr. Parkes)
เจมียอนิม	(Jim หรือ James)
กะปิตันบารนี่	(Captain Burney)
มารากีส หัสตั้ง	(Marquis Hesting)

2. คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ 4 จะเริ่มเขียนทับศัพท์อย่างมีกฎเกณฑ์มากขึ้น คำบางคำเขียนทับศัพท์โดยถ่ายรูปเขียนของคำภาษาอังกฤษตัวต่อตัว คำภาษาอังกฤษเขียนอย่างไรก็ถ่ายออกมาเป็นอักษรไทยเช่นนั้น ท่านองคตลายจะมีหลักการถ่ายตัวอักษรตัวต่อตัว (Transliteration) แต่หลักยังไม่เป็นกฎเกณฑ์ตายตัว จึงทำให้มีการเขียนแตกต่างกันบ้าง นอกจากนั้นการเขียนคำในสมัยรัชกาลที่ 4 นี้ ยังคงมีคำที่เขียนตามการออกเสียงคำภาษาอังกฤษด้วย จึงมีทั้งคำที่เขียนตามตัวอักษรของคำเดิม และที่เขียนตามการออกเสียงของคำเดิม

การเขียนคำภาษาอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ 4 แบ่งเป็น 3 ประเภท

2.1) เขียนถ่ายทอกลักษณะใกล้เคียงกับอักษรของคำเดิม เช่น

เองแกลนด	(England) /
บริเตน	(Britain) /
ลอร์ด	(Lord)
อเมริกา	(America) /
แอฟริกา	(Africa)
ลอนดอน	(London) /

2.2) เขียนตามการออกเสียงให้ใกล้เคียงกับเสียงของคำเดิม เช่น

เบอริงแฮม	(Birmingham)
เฮก	(Hague)
ลอร์ด	(Lord)
สกอตแลนด์	(Scotland)

2.3) เขียนตามการออกเสียงให้ใกล้เคียงกับคำไทย บางคำจะเป็นคำที่ใหม่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 เช่น

รอลเบิต จอมเบิก	(Robert James Brooke)
มิสเคอรนอก	(Mr. Knox)
กรมตุน	(Mattoon)
ยอค วัตซิงตัน	(George Washington)

การเขียนคำภาษาอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ 4 มีวิธีการเขียนแตกต่างกัน ดังกล่าวแล้ว จึงทำให้คำภาษาอังกฤษคำเดียวกันเขียนได้หลายอย่าง เช่น คำว่า Captain อาจเขียนได้ 4 แบบ คือ

" กัปแตน, กัปปิตัน, กัปิตัน, กัปตัน "

หรือคำว่า December เขียนเป็นภาษาไทยในสมัยนั้นได้ถึง 9 แบบ คือ

" เคเซมเนอร คิเซมเบอ คีเซมเบอร
เคเซมเบอร คิเซมเบอร คีเซมเบอร
เคเซมเบอร เคเซมเบอร เคเซมเบอ "

3. คำภาษาอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ 5 การเขียนถ่ายถอดคำภาษาอังกฤษในสมัยนี้มี 2 วิธีใหญ่ ๆ แต่ละวิธีมีกฎเกณฑ์มากขึ้นกว่าในสมัยรัชกาลที่ 4 ดังจะกล่าวต่อไปนี้

3.1 เขียนถ่ายถอดตามเสียงที่อ่านหรือเสียงที่ไต่กัน พยางค์ที่ไม่ต้องนำหน้าของคำภาษาอังกฤษ ก็จะรวมเข้ากับพยางค์ที่ลงนำหน้า เสียงพยัญชนะหรือสระตัวใดที่ไม่ปรากฏเสียงก็จะไม่ถ่ายเป็นตัวอักษร เช่น

ออปรา	(opera)
สตูดิโอ	(studio)
แอนโตเนีย	(Antonio)
ลินคิน	(London)
แกลลารี	(gallery)

3.2 เขียนถ่ายทอดตามอักษรของคำเดิม คือ ถ่ายทอดตัวพยัญชนะ สระ ทั้งที่ออกเสียงและไม่ออกเสียงลงมาในคำภาษาไทย ตัวใดที่ไม่ออกเสียงก็จะใช้เครื่องหมายทับพาดมาเสียงนั้น ผู้ที่เขียนคำภาษาอังกฤษโดยพยายามรักษาตัวสะกดการันต์ไว้มากที่สุด คือ พระยาศรีสมเทพ (เส็ง วิริยศิริ) ซึ่งเป็นราชเลขานุการในพระองค์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คำเหล่านี้ เช่น

ปาล์ม	(palm) /
สวิตเซอร์แลนด์	(Switzerland) /
อียิปต์	(Egypt) /
ไมล์	(mile)
คอเวอนแมนตเฮาส์	(Government House)

เนื่องจากสมัยรัชกาลที่ 5 ใช้หลักเกณฑ์การถ่ายทอดคำภาษาอังกฤษตามเสียงอ่านหรือเสียงที่ใดขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์มากกว่าสมัยรัชกาลที่ 4 จึงสังเกตและวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะสะกด สระ และวรรณยุกต์ ใดควย ในการพิจารณาเรื่องเสียงนี้ จำเป็นต้องวิเคราะห์จากข้อมูลที่เขียนไว้เป็นตัวอักษรเท่านั้น ไม่สามารถจะศึกษาเสียงที่แท้จริงในสมัยนั้นได้ เพราะไม่มีการบันทึกเสียงไว้

พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ที่ใช้เขียนคำยืมภาษาอังกฤษ ในสมัยรัชกาลที่ 5 มีดังต่อไปนี้

 พยัญชนะต้น

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่ออกเสียงตรงกัน จะถ่ายทอดคำภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยใช้หน่วยเสียงตรงกัน เช่น

ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ		คำตัวอย่าง
/p/	/p/	แม่แทนท์	(<u>p</u> atent)
/t/	/t/	เตสท์	(<u>t</u> aste)
/k/	/k/	กุก	(<u>c</u> ook) /
/b/	/b/	บอลูน	(<u>b</u> alloon)
/d/	/d/	ดีกรี	(<u>d</u> egree)
/f/	/f/	ฟุตบาท	(<u>f</u> oot-path)
/s/	/s/	โซเชียล	(<u>s</u> ocial)
/h/	/h/	โฮเทล	(<u>h</u> otel) /
/m/	/m/	เมมเบอร์	(<u>m</u> ember)
/n/	/n/	โนเวล	(<u>N</u> ovel)
/l/	/l/	เลดี้	(<u>l</u> ady) /
/w/	/w/	วินด์เซอร์	(<u>w</u> indsor)
/t ^h r/	/tr/	แทรม	(<u>t</u> ram)
/k ^h r/	/kr/	คราตา	(<u>c</u> rater)
/k ^h l/	/kl/	เคลม	(<u>c</u> laim)
/ch/	/tʃ/	โชเฟอ	(<u>ch</u> auffeur)
/r/	/r/	รีวิว	(<u>r</u> eview)
/j/	/j/	ยูเนียน	(<u>u</u> nion)

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาอังกฤษที่ต่างกับภาษาไทย จะใช้หน่วย

เสียงที่ใกล้เคียงแทน เช่น

ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	คำตัวอย่าง
/k/	/g/	กาค (g <u>u</u> ard) เกม (g <u>a</u> me) /
/k ^h /		บริเกด (br <u>i</u> gade)
/w/	/v/	วิลลา (v <u>i</u> lla)

ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	คำตัวอย่าง
/ch/	/ʃ/	โชว์รูม (show room) /
/s/	/z/	เซบรา (zebra)
/kr/	/gr/	แกรนด์ดยุก (Grand Duke)
/kl/	/gl/	เกลเซี่ย (glazier)

คำยืมบางคำก็ทำให้ภาษาไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะเพิ่มขึ้น เช่น

ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	คำตัวอย่าง
/br/	/br/	บริเคด (brigade)
/bl/	/bl/	แมลงเกตุ (blanket)
/dr/	/dr/	ดรามะติก (dramatic) ✓
/fr/	/fr/	ฟรี (free) /
/fl/	/fl/	แฟลต (flat) /
/chr/	/ʃr/	ชริมปี (shrimp)

คำภาษาอังกฤษที่พยัญชนะต้นเป็นอักษรควบ 2 หน่วยเสียง เช่น /sn/ /sw/ /sp/ /st/ /sk/ และ /sm/ เมื่อไทยรับมาใช้จะออกเสียงแยกกันเป็น 2 หน่วยเสียง และจะออกเสียงหน่วยเสียงแรกเหมือนมีเสียงสระอะที่ไม่ลงน้ำหนักประสมอยู่ เช่น

สวิตช	(switch) /
สเปเชียล	(special)
สแตนด	(stand) /
สกีปปิง	(skipping)
สโน	(snow)
สโมกิ้งรูม	(smoking room)

คำภาษาอังกฤษที่พยัญชนะต้นเป็นอักษร 3 หน่วยเสียง เช่น /skw/ เมื่อไทยรับมาใช้จะออกเสียงแยกกันเป็น 2 พยางค์ พยางค์แรกจะออกเสียงเสมือนมีเสียงอะประสมอยู่ พยางค์หลังจะเป็นพยัญชนะต้นควบสองเสียง เช่น สแควร์ (square) เป็นต้น

พยัญชนะท้าย

พยัญชนะท้ายในภาษาไทยจะมีเพียง 9 หน่วยเสียง และจะปรากฏได้ไม่เกิน 1 ตำแหน่ง ส่วนภาษาอังกฤษจะมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นจำนวนมาก และอาจปรากฏเรียงกันได้ตั้งแต่ 1-4 ตำแหน่ง เมื่อไทยรับคำภาษาอังกฤษมาใช้ ถ้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายตรงกันก็จะใช้หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยตามเสียงใดที่ ถ้าไม่ตรงกันก็ดัดเสียงควบหน่วยเสียงภาษาไทยที่ใกล้เคียงกัน ถ้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาอังกฤษปรากฏมากกว่า 1 ตำแหน่ง ก็จะใช้ไม่ทันหันตามเสียงอื่นให้ออกเสียงได้เพียงเสียงเดียว

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 1 ตำแหน่งหรือมากกว่า

1 ตำแหน่ง

/k/	กุก	(cook)	คัดตาลอด	(catalogue)
/t/	แกต	(gas)	คอตเตจ	(cottage)
/p/	เตเดกราฟ	(telegraph)	เนกเกทีฟ	(negative)
/ŋ/	กิง	(king)	อิงค	(ink)
/n/	คอนเฟอเรนซ	(conference)	บรอนซ	(bronze)
/m/	เคลม	(claim)	อัมไพร์	(empire)
/w/	สติว	(stew)	วิว	(view)

สระ

เสียงสระในคำยืมภาษาอังกฤษ ในสมัยรัชกาลที่ 5 คนไทย
จะถ่ายเสียงสระคำยืมในสมัยนี้เอียงมีระเบียบและกฎเกณฑ์มากขึ้น และถ่ายเสียงสระ
คำยืมตามอักขระของภาษาไทยเดิม เช่น

ภาษาไทย	คำภาษาอังกฤษ	คำตัวอย่าง
/i/	lift, feet	ลิฟต์, ฟิต
/i:/	free, degree	ฟรี, ดีกรี
/e/	sign, hotel	เซ็น, โฮเทล
/e:/	mail, survey	เมล, เซอเว
/ɛ/	bank, ma'am	แบงก์, แหมม
/ɛ:/	tram, flat	แตรม, แพลต
/ə:/	serge, fern	เสิร์ท, เฟิน
/a/	ton, empire	ตัน, อัมไพร์
/u/	cook, boot	กุก, บุค
/u:/	sult, union	ซุล, ยูเนียน
/o:/	oak, show	โอค, โชว์
/ɔ/	bronze, cock	บรอนซ, กอก
/ɔ:/	moss, pound	มอส, ปอนด์

4. การเขียนคำภาษาอังกฤษทั้งสามสมัย บางคำยังมีวิธีเขียนตามหลักอักษรวิธีไทย เช่น ใช้เครื่องหมายไม้ไต่คู้ (๕) ทับทิม (๖) และเครื่องหมายวรรณยุกต์ (๗) ในการถ่ายถอดคำภาษาอังกฤษควย มีหลักเกณฑ์สรุปไว้ดังนี้

4.1 คำที่ประสมกับสระเสียงสั้นและมีตัวสะกด จะถ่ายเสียงเป็นภาษาไทยแล้วใช้ไม้ไต่คู้กำกับ เช่น

สมัยรัชกาลที่ 4	ดัชเชสเกินท์	(Duchess of Kent)
	โอด็ล๊อก	(O'clock)
สมัยรัชกาลที่ 5	อเล็กซานเดรีย	(Alexandria)
	โฮเต็ล	(Hotel)
	เฮลเม็ท	(helmet)
	เซ็ปเต็มเบอ	(September)

4.2 ไม้ทับทิม (๖) จะใช้กำกับพยัญชนะที่ไม่ออกเสียงไม่ว่าคำภาษาอังกฤษเดิมจะออกเสียงหรือไม่ก็ตาม เมื่อถ่ายเสียงเป็นคำไทยแล้วพยัญชนะตัวใดไม่ออกเสียงจะใช้ไม้ทับทิมตามเสียงนั้นเสีย แต่ยกเว้นการถ่ายเสียงคำภาษาอังกฤษของหม่อมราโชทัย เพราะจะได้เครื่องหมายทับทิมที่พยัญชนะสะกดตัวสุดท้ายถ้ามีพยัญชนะสะกดตั้งแต่สองตัวเรียงกัน อยู่ท้ายพยางค์ เช่น เลอร์ด (Lord) มาคำตุสซอร์ด (Madame Tussaud's)

ตัวอย่างคำที่ใช้เครื่องหมายทับทิม

สมัยรัชกาลที่ 3	ออกัสต์	(August) ✓
	เซ็ปเต็มเบอ	(September) ✓
สมัยรัชกาลที่ 4	รอยัลมินต์	(Royal Mint) ✓
	วินด์เซอร์	(Windsor) ✓
	เองค็ลึ๊ช	(English)
สมัยรัชกาลที่ 5	แกรนด์ดยุก	(Grand Duke) ✓
	ไมล์	(mile) ✓
	ปาล์ม	(palm)

4.3 เครื่องหมายวรรณยุกต์ จะใช้กับคำหรือพยางค์ที่ต้องการให้เสียง
ใกล้เคียงกับคำเดิมมากที่สุด แต่ถาเป็นคำในสมัยรัชกาลที่ 3 จะใช้วรรณยุกต์เพื่อให้
ออกเสียงง่าย ๆ แบบคำไทย

เครื่องหมายวรรณยุกต์เอก (๑) จะใช้กับคำที่ต้องการออกเสียงเอก
หรือเสียงโท เช่น

สมัยรัชกาลที่ 3	หัตถ์	(เสียงเอก)	/
สมัยรัชกาลที่ 4	หัตถ์	(เสียงโท)	/
สมัยรัชกาลที่ 5	เชอคทีเทกต	(เสียงโท)	/

เครื่องหมายวรรณยุกต์โท (๒) จะใช้กับคำที่ต้องการออกเสียงโท

และตรี เช่น

สมัยรัชกาลที่ 3	นายยิ้ม	(James)	(เสียงตรี)	/
สมัยรัชกาลที่ 4	โกปี้	(copy)	(เสียงโท)	/
	โน้ต	(note)	(เสียงตรี)	/
สมัยรัชกาลที่ 5	คิวิริโอะซึทึ	(curiosity)	(เสียงโท)	/
	เชื้ต	(shirt)	(เสียงตรี)	/
	ยัก	(yak)	(เสียงตรี)	/

เครื่องหมายวรรณยุกต์ตรี (๓) จะใช้กับคำที่ต้องการออกเสียงตรี เช่น

สมัยรัชกาลที่ 3	โปบ	(pope)	(เสียงตรี)	/
สมัยรัชกาลที่ 4	แกบ	(cap)	(เสียงตรี)	/
	กุก	(cook)	(เสียงตรี)	/
	นอก	(Knox)	(เสียงตรี)	/
สมัยรัชกาลที่ 5	บูค	(boot)	(เสียงตรี)	/
	มอนิงโกท	(morning coat)	(เสียงตรี)	/

เครื่องหมายวรรณยุกต์จัตวา (+) จะใช้กับคำที่ออกเสียงจัตวา เช่น

สมัยรัชกาลที่ 5	โกรทน	(croton)	(เสียงจัตวา)	/
-----------------	-------	----------	--------------	---